

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **SR – L. Slovenskej republiky, štátny podnik**, IČO: X., so sídlom N., Banská Bystrica, zast. JUDr. I., advokátkou v Košiciach, H., proti žalovanému **B.**, bytom V., S., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 20 C 17/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 3. novembra 2015 sp. zn. 5 Co 438/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce uznesením z 13. apríla 2015 č. k. 20 C 17/2009 - 211 rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal podľa § 150 ods. 1 O. s. p. Vychádzal zo skutočnosti, že hoci bol žalobca v konaní plne úspešný, na základe čoho mu vznikol nárok na náhradu trov konania, v konaní sa vyskytli také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré umožňujú aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p. Tieto spočívajú v konaní žalobcu, ktorý si po tom, ako bol vykonaný zápis vlastníckeho práva žalovaného k sporným nehnuteľnostiam, v súlade s ust. § 2 zák. č. 293/1992 Zb. v zákonnej desaťročnej lehote neuplatnil vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na súde alebo v konaní o pozemkových úpravách, čím by sa predišlo samotnému súdnemu konaniu, nakoľko žalovaný by sa nestal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, ale len jej oprávneným držiteľom. Žalobca podal žalobu na súde až po roku od uplynutia zákonnej lehoty, teda tým, že nepostupoval v súlade so zákonom a žalobu podal až po uplynutí zákonnej desaťročnej lehoty, vytvoril dôvod hodný

osobitného zreteľa podľa ust. § 150 ods. 1 O. s. p., ktorý odôvodňuje postup súdu o nepriznaní náhrady trov konania.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 3. novembra 2015 č. k. 5 Co 438/2015 – 221 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.). V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v uznesení okresného súdu a konštatoval neopodstatnenosť odvolania. Uviedol, že ust. § 150 ods. 1 O. s. p. dopadá na toho účastníka konania, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu dotýkať situácie účastníkov, ale aj postoja účastníkov v konaní, uvažovania, v akom časovom horizonte podal žalobu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov (tak právnických osôb ako aj fyzických osôb), teda nielen toho, koho by postihla povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného stavu dotknutá. Nie každú okolnosť, ktorá by aj bola príčinou vzniku sporu však možno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by inak úspešnému účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd zistil, že v danej veci existujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým treba pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania prihliadať, i keď by žalobcovi patrili. Súd prihliadal na osobné, majetkové a zárobné pomery žalovaného, ako aj na finančnú sféru žalobcu a mal za preukázané, že uznesenie je zákonné a správne. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom uviedol, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že odvolací súd mu nepriznal trovy konania ako úspešnému účastníkovi konania. Dovolanie odôvodnil tým, že súdy oboch stupňov vec nesprávne právne posúdili (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu je arbitrárne, nepreskúmateľné, neodôvodnené a vo svojej podstate nezákonné. Namietal, že odvolací súd neskúmal majetkové pomery účastníkov konania, a tak mu nie je zrejmé, z akých podkladov vychádzal. Uviedol, že v tomto prípade nemožno považovať za rozhodnú skutočnosť, že žalobca si svoje vlastnícke právo uplatnil po uplynutí desiatich rokov od zápisu notárskej zápisnice do katastra nehnuteľností. Vlastnícke právo sa nepremlčuje, a preto aj v tomto prípade si žalobca uplatnil svoje právo vlastníť majetok, ktoré mu patrí na základe žaloby

o určenie vlastníckeho práva. Ako úspešnému účastníkovi v konaní mu preto patrí náhrada trov v konaní. So zreteľom na namietanú procesnú vadu navrhol napadnuté uznesenie zrušiť, vrátane rozhodnutia súdu prvého stupňa a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), a že dovolateľ je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.); v zmysle § 243a ods. 3 O. s. p. rozhodoval bez nariadenia pojednávania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O. s. p, však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O. s. p. vyvodit' nemožno.

Procesnú prípustnosť dovolania žalobcu by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobca v dovolaní procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť tohto dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zameril na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu uzneseniu), nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené, t. j. že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Žalobca (okrem iného) namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia, dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke Stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých dovolací súd založil svoje rozhodnutie.

Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolateľ namietal, že súdy prejednávanej veci nesprávne právne posúdili. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis,

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (pozri tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní vzniklo procesne úspešnému žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na uloženie tejto povinnosti žalobcovi (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. mája 2016

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. M.